

Türkiye'de Kırsal Alan Yönetimi

SUNU^TAN

Kırsal alan ve bunun bir parçası olan köy, baka kamu yönetimi, sosyoloji, iktisat ve coğrafya olmak üzere birçok bilim dalının ilgi alanına giren bir konudur. Özellikle kırsal alandaki yönetim birimlerinin yapısı, sosyolojik özellikleri, baka etkinlik olan tarım ve kırsal kalkınma konuları öteden beri ilgi duyulan konular olmuştur. Buna karşın ülkemizde bu konular bütüncül açıdan ele alınması ma sayısız olduğuna azdır. Son yıllarda baka AB olmak üzere uluslararası kuruluşların desteklediği projeler çerçevesinde kırsal alanın gündeme gelmesi ve yaygın sayısındaki artış umut vericidir. Ancak gerçekleştirilen projeler ve bunlara dayalı olarak yapılan bilimsel yayınlarda konunun büyük ölçüde AB ne Türkiye nin uyumu çerçevesinde ele alınması, akademik katkıların sınırlı kalmasına yol açmaktadır.

Türkiye de kırsal alan yönetimini ele alan Dr. Sabrina Kayıkçı'nın çalışması konuyu bütüncül açıdan ve karşılıklı olarak ele alarak önemli bir akademik katkı yapmaktadır. Övgüye değer bu çalışmada, ülkemizdeki kırsal alan yönetimini de erlendirmekle kalmamakta, bir döneme tırme ve bu dönemler arasında karşılıklı yapılarak politik ve yönetsel bir dönüşümü tarihsel olarak ortaya koymaktadır. Kırsal alan yönetimini biçimlendiren bir dinamik olarak Türkiye-AB ilişkilerini ele tiren bir gözle, nesnel ve gerçekçi bir biçimde ele alan Dr.Kayıkçı, AB çerçevesinin ötesine geçerek kırsal alan yönetimine ilişkin getirdiği önerilerle kamu görevlilerine ve politikacılarla bir yol haritası çizmektedir.

{tab=SUNU^}

Kırsal alan ve bunun bir parçası olan köy, baka kamu yönetimi, sosyoloji, iktisat ve coğrafya olmak üzere birçok bilim dalının ilgi alanına giren bir konudur. Özellikle kırsal alandaki yönetim birimlerinin yapısı, sosyolojik özellikleri, baka etkinlik olan tarım ve kırsal kalkınma konuları öteden beri ilgi duyulan konular olmuştur. Buna karşın ülkemizde bu konular bütüncül açıdan ele alınması ma sayısız olduğuna azdır. Son yıllarda baka AB olmak üzere uluslararası kuruluşların desteklediği projeler çerçevesinde kırsal alanın gündeme gelmesi ve yaygın sayısındaki artış umut vericidir. Ancak gerçekleştirilen projeler ve bunlara dayalı olarak yapılan bilimsel yayınlarda konunun büyük ölçüde AB ne Türkiye nin uyumu çerçevesinde ele alınması, akademik katkıların sınırlı kalmasına yol açmaktadır.

Türkiye de kırsal alan yönetimini ele alan Dr. Sabrina Kayıkçı'nın çalışması konuyu bütüncül açıdan ve karşılıklı olarak ele alarak önemli bir akademik katkı yapmaktadır. Övgüye değer bu çalışmada, ülkemizdeki kırsal alan yönetimini de erlendirmekle kalmamakta, bir döneme tırme ve bu dönemler arasında karşılıklı yapılarak politik ve yönetsel bir dönüşümü tarihsel olarak ortaya koymaktadır. Kırsal alan yönetimini biçimlendiren bir dinamik olarak Türkiye-AB ilişkilerini ele tiren bir gözle, nesnel ve gerçekçi bir biçimde ele alan Dr.Kayıkçı, AB çerçevesinin ötesine geçerek kırsal alan yönetimine

ili_kin getirdi i önerilerle kamu görevlilerine ve politikacılara bir yol haritası çizmektedir.

Ba_lanğıcından sonuçlanıncaya kadar her a_amasında çok büyük bir emeğin ürünü oldu una tanık oldu um bu çalı_madan ötürü Dr. Sabrina Kayıkçıyı kutluyorum.
Yrd. Doç. Dr. MuratKAYIKÇI
Nisan 2009

{tab=ÖNSÖZ}

ÖNSÖZ VE TE^EKKÜR

Bu çalı_manın konusunu olu_turan kırsal alanlar, a_rırlıklı olarak tarım ile u_ra_an insanların ya_adı 1, kentlerden geri kalmı_mekânlar olarak görülmü_ ve uzun yıllar boyunca bu algı ile yönetilmi_tir. Fakat 1990 lı yıllardan bu yana AB yi olu_turan ülkeler tarafından bu alanlar, kültürel de erlere sahip ve do al kaynak deposu olmaları nedeniyle ya_atılması gereken yerler olarak görülmeye ba_lanmı_ ve bu bakı_ açısına yönelik politikalar geli_tirilmi_tir. Türkiye açısından kırsal alanların kalkındırılması konusunun tekrar gündeme gelmesi ve bu alanların kalkındırılması için farklı politikaların gerekli oldu u yönündeki algının geli_mesi ise AB üyesi i süreci ile paralel gitmektedir. Bu nedenle kırsal alanların _imdiye kadar hangi politikalarla yönetildi i ve AB üyesi i çerçevesinde nasıl bir politika ile yönetileceğinin ele alınması, günümüzde daha da önem kazanmaktadır. Bu do rultuda, elinizdeki çalı_ma, Türkiye de kırsal alan yönetimi ve kırsal kalkınma politikasının nasıl bir de_i_m seyri izlediğinin ele almakta, bugün gelinen noktada izlenen politikanın kaynağı olarak AB kırsal kalkınma politikası ile Türkiye deki kırsal kalkınma politikasını, temel politika metinleri ve yönetsel yapı temelinde kar_ıla_tırmaktadır. AB üyesi i çerçevesinde güncellik kazanan kırsal alan yönetimi konusunu ele alan bu çalı_manın, bundan sonra bu konuda yapılacak çalı_malara 1_lik tutması umulmaktadır.

Elinizdeki çalı_manın ortaya çıkmasında emeğ i geçen hocalarım Prof. Dr. Birgül A. Güler e, Prof. Dr. CevatGeray a, Doç. Dr. Bülent Gülçubuk a, Doç. Dr. Ahmet A. Dikmen e ve Doç. Dr.Yılmaz

Üstüner e çok te_ekkür ederim. Ayr1ca, hocam Prof. Dr. Can Hamamc1 ya alı_man1n e_itli a_amalar1ndaki yard1mlar1ndan dolayı te_ekkürü bir borç bilirim.

alı_man1n bu hale gelmesinde eme i geçen aileme, her zaman yan1mda olduklar1n1 hissetmemi sa_layarak verdikleri manevi destek için ne kadar te_ekkür etsem az kal1r. Ve tabii ki bu zorlu süreçte hep yan1mda olup deste ini esirgemeyen sevgili e_im, Yrd. Doç. Dr. Murat Kay1k1 ya da ya_am1m1 payla_t1 1 için sonsuz te_ekkürler&

Son olarak, akademik alı_malara verdi i önemle kitab1n bas1m1n1 gerekle_tiren Sosyal Ara_t1rmalar Vakf1 na ve konunun güncelli i nedeniyle bu alı_man1n yay1nlanmas1na büyük destek veren Serap Kurt a da te_ekkür ediyorum. Bu alı_man1n konuyla ilgili herkese yararlıolmas1 dile iyle&
Dr. Sabrina Kay1k1
Bolu, 2009

{tab=0ÇÖNDEKÖLER}

Sunu_/ MuratKay1k1

Önsöz veTe_ekkür

GÖRÖ^

BÖRÖNCÖ BÖLÖM

TÖRÖYE DEKİRSAL ALANIN EKONOMÖK AÇIDAN SEKTÖREL YÖNETÖMÖ

I. K1rsal AlanNedir? Türkiye K1rsal Kalk1nma Politikas1 A1s1ndan Ne Öfade Etmektedir?

II. TürkiyeCumhuriyeti Devletinin Kurulu_ Y1llar1 (1923-1935)

III. ToprakReformu Politikas1 Dönemi (1935 -1948)

IV. Tar1mReformu Politikas1 Dönemi (1948-1963)

ÖKÖNCÖ BÖLÖM

TÜRKÖYE DEKIRSAL ALANIN ALANSAL/BÖTÜNLE^ÖK YÖNETÖMÖ KIRSAL KALKINMAYA PLANLI DÖNEM YAKLA^IMLAR

I. ToplumKalkınması Yakla_ımı ve Türkiye de Uygulanması

II. TarımReformu Tartı_maları ve Tarım Reformu Kanunu

III.Bütünle_ik Kırsal Kalkınma Projeleri, Merkez Köy ve Köykent Yakla_ımları

IV. 1980Öncesi Türkiye de Kırsal Alana Hizmet Sunan Yönetim Yapısı

A. Kırsal AlanaHizmet Götüren Bakanlıklar

B. KırsalAlana Hizmet Sunan Tarımsal Kamu Örgütlenmesi

C. KırsalAlana Hizmet Götüren Merkez Yönetiminin Ta_arı Örgütlenmesi

D. KırsalAlana Hizmet Götüren Yerel Yönetimler

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TÜRKÖYE DEKIRSAL ALAN YÖNETÖMÖ

I. Küreselle_meve Yerelle_me Ba lamında Devletin Rolünde De_ışim

II.Yöneti_imin Anlamı ve Bu Kavramın Uluslararası Kurumlar Tarafından Geli_tirilmesi

III. KırsalAlan Yöneti_imi Politikasının Uluslararası Kurumlar Tarafından On_ası

IV. 1980sonrası Türkiye de Kırsal Alan Yönetimi Politikası

A. 1980Sonrası Hükümet Programları ve Kalkınma Planlarında Kırsal Alana Yakla_ımı

1. Hükümet Programları ve KalkınmaPlanlarında Tarım Reformu

2. Hükümet Programları ve KalkınmaPlanlarının Kırsal Alana Yakla_ımı

B. 1980 SonrasıTürkiye de Kırsal Alana Yönelik Olarak Uygulanan Projeler

C. 2001 YılıSonrası Kırsal Kalkınma Politikasının Karakteristikleri

1. 2001 Yılı Sonrası Türkiye de KırsalAlan Yöneti_imi Politika Transferi

2. 2001 Yılı Sonrası Türkiye de KırsalAlan Yöneti_imi Politikası

V. Türkiye de 1980 Sonras1 K1rsal Alan Yönetim Yapısa1

A. K1rsal Alana Hizmet Götüren Bakanlıklar

B. K1rsal Alana Yönelik Olarak Kredi Deste i Sa layan Kurumlar

C. K1rsal Alana Yönelik Olarak Faaliyet Gösteren Üst Kurullar

D. Kalkınma Ajansları

SONUÇ

EKLER

KAYNAKÇA

ÖZET/ABSTRACT

{tab=ÖN KAPAK}

{tab=DÖNER}

1. Basım Mayıs 2009

13.5 x 19.5, 352 sayfa, Fiyatı 18.00 TL

ISBN 978-605-89715-4-7

Yayına hazırlayan: Serap Kurt

Kapak Tasarımı: Olknur Kavlak

Baskı Öncesi Hazırlık: Ülkü Gündoğdu

Dağıtım: Telos Dağıtım, Dipnot Dağıtım, Artı Dağıtım

{/tabs}